గీటురాయి

రైలాగింది. ఇంటరుక్లాసు పెట్టెకోసం వెతుక్కుంటూ హడావిడిగా నడుస్తున్న వాసుదేవరావుని చూసి ఓ వ్యక్తి సంతోషంతో కేకవేశాడు.

“వాసూ!”

“రైలుపెట్టెలకేసి చూస్తూ నడుస్తున్న వాసుదేవరావు ఈ కేకవిని ముందుకు చూసి ఆనందం పట్టలేక గట్టిగా అరిచాడు.

“హల్లో, శేఖరం.”

ఇద్దరి కళ్ళల్లో కాంతులు ప్రతిఫలించాయి.

“ఎలాగైనా చాలా మారావురా శేఖరం. మూడేళ్ళ కిందట సన్నగా, పీలగా ఉండేవాడివి. ఇప్పుడు బాగా లావయ్యావు.”

“మారటం సహజమేగా, మారకపోతేనే ఆశ్చర్యపడాలి.”

"నిజమేగానీ, ఈ మూడేళ్ల నించీ బొత్తిగా అయిపు లేకుండా పోయావేం!"

"ఏం చెయ్యను!" తీరిక ఉంటేగా, అయినా ఎక్కడ మద్రాసు, ఎక్కడ గుంటూరు? వచ్చి పోవాలంటే కనీసం నాలుగు రోజులైనా సెలవు పెట్టాలి. అయినా నన్నంటావు గాని, నువ్వు మాత్రం మద్రాసు రాకూడదా యేం?"

సమాధానంగా వాసుదేవరావు చిరునవ్వు నవ్వాడు. మందహాసంతో శేఖరం అన్నాడు:

"కొత్తకాపరం గావునులే. నీమీద తప్పుపట్టటం సమంజసం కాదు."

మాట మారుస్తూ వాసుదేవరావు అన్నాడు:
"రైలు ఖాళీగానే ఉందనుకొంటాను."
"ఏదో ఉంది. కూర్చునే ప్రయాణం చేశానులే. నా స్నేహితులు కూడా యిద్దరు ముగ్గురు ఈ రైల్లోనే వచ్చారు. వాళ్లుండబట్టి ప్రయాణం కులాసాగా జరిగింది. స్నేహితులంటే జ్ఞాపకం వచ్చింది. మనవాళ్ళెవరెవరెలా వున్నారూ, ఏమేం చేస్తున్నారూ?"

వాసుదేవరావు విపులంగా తమ స్నేహితుల్లో ఎవరెవరు ఏయే పదవుల్లోఉన్నదీ ఏకరువుపెట్టసాగాడు. ఇంతలో స్టేషన్లో గంటలు కొట్టారు. గంటలు విని శేఖరం ఉలిక్కిపడ్డాడు.

"అరె, లేడీస్ కంపార్టుమెంటులో మావాళ్ళెక్కారు.

మాటల సందడిలో ఆ సంగతి మర్చిపోయాం. బోలెడంత సామానుకూడా ఉంది. త్వరగా పద."

వాసుదేవరావు నాలిక కరుచుకున్నాడు. ఇద్దరూ హుటాహుటిగా ఆడవాళ్ళ ఇంటర్ పెట్టె దగ్గరికి వచ్చారు. అప్పటికి శేఖరం భార్య సామానంతా దింపించి, పిల్లవాణ్ణి ఎత్తుకొని శేఖరంకోసం ఎదురుచూడ సాగింది. అతన్ని కాస్త దూరంలో చూడగానే ఆమెలో అణిగిన కోపం ఒక్కసారిగా పైకుబికింది. శేఖరం ఓ చిన్న పొరపాటుకూడా చేశాడు.

"సామాన్లు ఏమీ మర్చిపోలేదుగదా!"

ఆవిడకి ఒళ్ళు మండింది. రైలాగగానే వచ్చి సామాను దింపించటం లేకపోగా, రైలు కదిలేవేళకి తాపీగావచ్చి ఈ తనిఖీ ఏమిటి? అతనివైపు చురచుర చూస్తూ అంది.

"ఇంకా కాసేపటి తరువాత వచ్చి తనిఖీ చెయ్యక పోయారా?"

శేఖరం తన తప్పును గ్రహించినవాడు కావటంవల్ల కిమ్మనకుండా సామాన్లు లెక్కపెట్టే పనిలో నిమగ్నుడయాడు. వాసుదేవరావు ముసిముసినవ్వులు నవ్వుతూ అన్నాడు:

"తప్పు నాదిలెండి."

"చూశావా ఉమా, నా తప్పులు పంచుకునే స్నేహితుడు కావటంవల్లే వీణ్ణి అంతగా పొగుడుతూండేవాణ్ణి. అప్పుడే నీకు ఉదాహరణ దొరికింది, చూశావా?" అన్నాడు

శేఖరం. ఉమ కాస్త సిగ్గుగా తల పక్కకితిప్పి పమిట కొంగు మెలేసింది. శేఖరం సామాన్లు లెక్కపెట్టి అన్నీ సరిగానే ఉన్నాయని ప్రకటించి వాటిని పోర్టరకి ఒప్పచెప్పాడు. సామాన్లూ, వాసుదేవరావూ ఓ బండిలో; శేఖరం, ఉమా, వాళ్ళ పిల్లవాడూ మరో బండిలో వాసుదేవరావు ఇంటికి ప్రయాణ మయారు."

దారి పొడుగునా వాసుదేవరావు ప్రశంశ వినలేక ఉమ చెవులు చిల్లులు పడ్డాయి. విసిగి అంది:

"ఏం పొగుడుతారు లెద్దురూ, ఈ నెల రోజుల మకాంతో మొహం మొత్తుతుంది లెండి,"

ఉమ ఈ మాటలు యదాలాపంగానే అన్నా, శేఖరం మనసు కొంచెం కష్టపడది.

"వాసు సంగతి నీకింకా బాగా తెలియదు ఉమా."

ఉమ మాట్లాడలేదు. శేఖరం మాత్రం వాసుని పొగడ టం మానేశాడు.

మరి కాసేపటికి వాసుదేవరావు ఇల్లొచ్చింది శేఖరం కుటుంబానికి మేడమీద ప్రత్యేకంగా బస ఏర్పాటయి వుంది. వీళ్ళంతా వొచ్చేప్పటికి వాసుదేవరావు భార్య వాసంతి, కాఫీ, ఫలహారాలు మేడమీద టేబిల్ పై అమర్చి ఉంచింది. కాఫీ, టిఫిన్ మొక్కు తీర్చుకుని రాత్రి భోజనాలకి పిలు పొచ్చేదాకా బాతాఖానీ వేశారు స్నేహితులిద్దరూ. భోజ

2)

నాలయింతరువాత కూడా మళ్ళీ ఒంటిగంటదాకా మాట్లాడు కుంటూనే ఉన్నారు.

గడియారం ఒంటిగంట కొట్టేంతరవాత వాసుదేవరావు కిందికి వెళ్ళిపోయాడు. శేఖరం పడక గదిలోకిపోయి లైటు వేశాడు. పక్క వెతుక్కోటానికి.

"అయిందా మాట్లాడుకోటం?"

శేఖరం ఆశ్చర్యపడి అన్నాడు:

"నువ్వింకా నిద్రపోలేదా?"

"పక్క గదిలో గోడలు మారుమోగేట్టు నవ్వులూ, కేకలూ వినబడుతూంటే నిద్ర ఎలా పడుతూంది?" కొంచెం కోపంగా అంది ఉమ.

శేఖరం మాట్లాడలేదు. చిన్నగా నవ్వాడు.

"కొంపతీసి రోజూ ఇలాగే బాతాఖానీ వెయ్యరు గదా!"

దీనికి కూడా సమాధానం చెప్పటం అనవసరం అనుకు న్నాడు, శేఖరం. సమాధానంగా మళ్ళీ చిరునవ్వు నవ్వాడు, కానీ లైటు వెలుగులో ఉమ ముఖం చిట్లించుకోవటం గమ నించి అన్నాడు.

"రోజూ మాట్లాడటానికేముంటుందిలే,"

రోజూ మాట్లాడటానికేముందోగాని, ప్రతిరోజూ వాసూ, శేఖరం ప్రొద్దున నిద్ర లేచినప్పటినుంచీ రాత్రి ఒంటి గంట, ఒక్కొక్కప్పుడు రెండు గంటలు కూడా కొట్టేదాకా ఏవేవో మాట్లాడుకుంటూనే ఉండేవాళ్లు. శేఖరం వొస్తాడని

ముందే తెలియటం వల్ల ఓ నెలరోజులు సెలవు ముందే మంజూరు చేయించుకున్నాడు వాసు.

శేఖరం వచ్చి పదిహేను రోజులు గడిచాయి. ఈ పదిహేను రోజులూ రెండు ప్రాణులు ఎంత సంతోషంగా, హాయిగా గడిపాయో, మరో రెండు ప్రాణులు అంత విసుగ్గా, కోపంగా, నైరాశ్యంతో గడిపాయి.

ఓ రోజు సాయంత్రం షికారు కెళ్ళడానికి దుస్తుల కోసం వాసంతిని పిలిచాడు వాసుదేవరావు. ఆమె అతని పిలుపు విని కూడా మాట్లాడకుండా కూర్చుంది. ఆమె విన లేదేమో నని మళ్ళీ పిలిచాడు అతను. ఈసారి కూడా ఆమె పలుక లేదు, చేతిలోని పుస్తకం పేజీ మాత్రం తిప్పింది నిర్లక్ష్యంగా. వాసుదేవరావుకి ఆశ్చర్యం వేసింది.

"వాసంతీ." ఆమె దగ్గరకు వెళ్ళి భుజం తట్టాడు.

"ఊఁ"

"బయటి కెళ్ళాలి. కాస్త ఇస్త్రీ బట్టలు తెచ్చిపెట్టు."

"బీరువాలోనే ఉన్నాయిగా."

ఇటువంటి సమాధానం ముందెప్పుడూ విన నందువల్ల, వాసుకి అమితాశ్చర్యం వేసింది. బహుశా చదివే పుస్తకం బాగుండటంవల్ల లేవాలనే బద్ధకంతో అలా అందేమో నను కున్నాడు. అంచేత మాట్లాడకుండా బీరువా దగ్గిర కెళ్ళి గుడ్డలు తెచ్చుకున్నాడు. బయటికి వెళ్ళబోతూ మంచినీళ్ళు తాగివెడదామని మళ్ళీ లోపలికొచ్చి వాసంతి పుస్తకం మూసేయటం గమనించి అడిగాడు:

"కాసిని మంచినీళ్ళియి వాసంతీ."

"లోపల బిందెలో ఉన్నాయి." కిటికీలోంచి చూస్తూ జవాబు చెప్పింది వాసంతి.

'ఏదో జరిగిం'దనుకున్నాడు వాసుదేవరావు. నాలు గైదు రోజులనుంచీ వాసంతిలో ఏదోమార్పు కనిపెట్టాడతను. దాన్ని గురించి శ్రద్ధగా ఆలోచించలేదు. ఇదివరకు తనంతట తను ఎన్నోకబుర్లు కొట్టిపోసే వాసంతి ఈమధ్య తను మాట్లా డించినా సరిగా మాట్లాడటంలేదు.

"ఏమిటి ఫిర్యాదు?"

"ఫిర్యాదులు చేయ్యడానికి నేనెవర్ని?"

'వ్యవహారం ఏదో చాలాదాకా పోయింద'నుకున్నాడు వాసుదేవరావు. దగ్గిరికి వెళ్ళి "ఏమిటి వాసంతీ, ఇది?" అన్నాడు.

ఆమె ఏమీ తొణకకుండా 'ఏమీలేదు' అంది.

"అయితే, ఇటువంటి జవాబులు చెప్పటానికి కారణం?"

"నాకు ఓపిక లేదు."

"ఏం?"

వాసంతి జవాబు చెప్పలేదు. కాసేపటిదాకా వాసు కూడా ఏమీ మాట్లాడలేదు.

"నీ కెందుకో కోపం వొచ్చినట్టుంది?"

"కోపం ఎందుకు?" అంది వాసంతి, స్పష్టంగా కోపం వచ్చినట్టు కనబరుస్తూ.

"ఎందుకనే నేనూ అడుగుతున్నాను?"

"కోపమూ లేదు, ఏమీ లేదూ. నాతో మాట్లాడుతూ మీ టైం పాడుచేసుకోటం ఎందుకు? మీ స్నేహితుడు కని పెట్టుకుని కూచుంటాడు మీకోసం వెళ్ళండి."

అసలు విషయం కొద్దిగ అవగత మయింది వాసుదేవ రావుకి. 'అదా సంగతి!' అన్నాడు నవ్వుతూ.

వాసంతి కనుబొమలు ముడిచింది.

"వాడెన్నాళ్ళుంటాడు వాసంతీ! చిన్న నాటి స్నేహి తుడు. మూడేళ్ళ తరువాత కనపడ్డాడు. ఈఊళ్ళో మిగిలిఉన్న ఆ ఇల్లుకూడా అమ్మేస్తున్నాడు. ఇహముందు ఈఊరు రావా లిసిన అవసరంకూడా ఉండదు వాడికి. మళ్ళీ ఎన్నాళ్ళకో కన పడేది. ఆ ఇంటి బేరం కోసం తిరుగుతున్నాం. దాంతో బొత్తిగా టైం చాలటంలేదు. ఈ మాత్రం దానికి నువ్వింత చిన్న బుచ్చుకోడ మెందుకు?"

ఇంటి బేరంకోసం ఏమాత్రం తిరుగుతున్నారో వాసం తికి తెలుసు. టైం చాలటం లేదుట. దేనికి? తనతో మాట్లాడ టానికా? ఈ ఆలోచన తట్టటంతోటే చివాలునలేచి విసురుగా లోపలికి వెళ్ళిపోయింది వాసంతి. సరైన సమాధానం ఇచ్చా ననుకున్న వాసుదేవరావు దిగ్భ్రాంతుడయాడు. ఈ పరిణామం వల్ల ఏమీ తోచక అతను ఓనిముషం అలాగే నిలబడ్డాడు. మరి కాసేపటికి వాసంతి ద్వారం దగ్గరకొచ్చి అంది:

"వొచ్చేటప్పుడు నాలుగు ఆస్ప్రో ప్యాకెట్లు కొనుక్కు రండి."

"ఊఁ" అన్నాడు అతను అప్రయత్నంగా. తన ప్రయత్నం లేకుండా తనంతట తనే ఆమె ఏదో అడగటంతో వాసు కాస్త కుదుట బడ్డాడు. తన జవాబుతో ఆమె సమాధాన పడ్డదని ఊహించుకున్నాడు. కాని దురదృష్టవశాత్తూ ఆస్ప్రో ప్యాకెట్ల అవసరం ఏమిటో అడగాలనే ఊహ అతనికి స్ఫురించలేదు, ఆసమయంలో. వాసంతికి అప్పుడప్పుడు కోపం రావటం, ఆ సమయాల్లో మాట్లాడక పోవటం మామూలే. ఆ రోజు కూడా ఆమెకు కోపం వొచ్చినట్లు స్పష్టపడ్డం వల్ల మౌనవ్రతం తప్పదనుకున్నాడతను. గాలి దుమారం వేసే సూచనలు కనిపించి, మరుక్షణంలో అవి అదృశ్యంకావటం జరిగిందనుకోవటం వల్ల వాసుదేవరావు సంతోష స్వాంతుడై ఆ ఆనందంలో వాసంతి మాటల్లోని అర్థం గ్రహించలేక పోయాడు అతను 'ఊఁ' అని మాత్రం అనేసి బయటికి వెళ్ళిపోటం చూసి వాసంతి తల గిరుక్కున తిప్పి లోపలికి వెళ్ళిపోయింది.

షికారుగా, శేఖరం అమ్మ చూపుతున్న ఇంటి దాకా వెళ్ళారు శేఖరమూ, వాసూ. శేఖరం ఇంట్లో అద్దెకుంటున్నాయన వాళ్ళని చూసి లోపలికి పిలిచి ఆ ఇంటి అమ్మకం వ్యవహారం ఎత్తాడు. ఆ ఇంటిని కొనటానికి తను ఎరిగిన వాళ్ళు చాలామంది సిద్ధంగా ఉన్నారనీ, ఫలానా ఫలానా వాళ్ళు ఇంటిని చూసిపోయారనీ చెబుతూ శేఖరానికి లాభకరంగా ఆ వ్యవహారాన్ని ఫైసలు చెయ్యగలనని హామీ ఇచ్చాడు. ఆయనకి కృతజ్ఞత తెలియబరచి శేఖరం, వాసూ బయటి కొచ్చేసరికి బాగా చీకటిపడ్డది. ఈవ్యవహారం విషయం మాట్లాడుతూ, ఆస్ప్రో ప్యాకెట్ల సంగతి పూర్తిగా మర్చిపోయాడు వాసు.

రాత్రి రెండింటికి పడుకోటానికి వొచ్చినప్పుడు వాసంతి ఈ సంగతి ఎత్తేదాకా అసలు అతనికి ఆ విషయమే జ్ఞాపకం రాలేదు.

"ఆస్ప్రి ప్యాకెట్టు తెచ్చారా?"

ఆ విషయం అడగటానికి వాసంతి అంతవరకూ అవకాశమే చిక్కలేదు. వాసంతి ప్రశ్నకు వాసుదేవరావు ఉలిక్కిపడ్డాడు. ఆమె అంత వరకూ మేలుకుని ఉండటంవల్ల ఆశ్చర్యమూ, ఆస్ప్రి విషయం హఠాత్తుగా జ్ఞాపకం రావటంవల్ల కాస్త జంకూ కలిగాయి అతనికి. ఆ విషయం తప్పించాలని ప్రయత్నిస్తూ అన్నాడు.

"ఇంకా నువ్వు నిద్రపోలేదా?"

"నిద్ర ఎలా పడుతుంది?"

"ఏం?"

వాసంతి జవాబు చెప్పలేదు.

"ఆస్ప్రి తేలేదా?"

వాసుదేవరావు నసిగాడు.

"అవును. ఎందుకు జ్ఞాపకముంటుంది?" ఎత్తిపొడుపుగా అందామె.

"తల నొప్పిగా ఉందా?"

ఆమె జవాబు చెప్పకుండా గోడవైపుకు తల తిప్పుకుంది. వాసుదేవరావు మనసులో కాస్త చింతించాడు, జరిగిన పొరపాటుకి. అయినా బయటికి మాత్రం అతనేమీ అనలేదు ఆ పరిస్థితిలో మాట్లాడక పోవటమే ఉత్తమ మనుకున్నాడు.

"ఆయన ఎంత విడిచిపెట్టలేని స్నేహితు డయినా,

ఇంట్లో వాళ్ళ సంగతి కూడా కాస్త చూడొచ్చుగా" అంది కుపితస్వరంతో వాసంతి, వాసుదేవరావు మాట్లాడక పోవటం గమనించి.

"ఆ ఇల్లు అమ్మే వ్యవహారం గొడవలోపడి మర్చిపోయాను, వాసంతీ" అన్నాడతను క్షమాపణ వేడుకుంటున్నట్టు.

"నాకంటే మీకు ఆయనే ఎక్కువని తెలుస్తూనే ఉంది లెండి. ఎంత పనికిరాకపోయినా కాస్త మందులూ మాకులూ తెచ్చి పడెయ్యొచ్చుగా. అది కూడా మర్చి పోయేటంత పనికి మాలినదాన్నా నేను?" వాసంతికి కళ్ళలో నీళ్ళు తిరిగాయి. కానీ వాసుదేవరావు అది గమనించే అవకాశం లేదు. ఈ మాటలకతనికి జాలివేయటంపోయి కొంచెం కోపం వచ్చింది.

"అనవసరంగా పోలికలు తెచ్చుకుని బాధ పడతావెందుకు? చెబితే గ్రహించవేం ఖర్మం?" విసుగ్గా అన్నాడతను ఈ విసుక్కోటం చూసి వాసంతికి అరికాలి మంట నెత్తికెక్కింది.

"స్నేహితుడు, స్నేహితుడు అని నెత్తి కెక్కించుకోటమేగాని, డబ్బుదగ్గిరి కొచ్చేసరికి తెలుస్తుంది స్నేహితుడి సంగతి."

"తెలియకుండా మాట్లాడి ఏం ప్రయోజనం? ఇలా మాట్లాడినందుకు తరవాత పశ్చాత్తాప పడాలిసొస్తుంది నువ్వు."

"ఓ వంద రూపాయలు అప్పడగండి. ఎవరు పశ్చాత్తాప పడతారో తెలుస్తుంది.."

"వందేమిటి, వాడిదగ్గిరుంటే ఎంతైనా ఇస్తాడు, అడిగితే. డబ్బుకి మా యిద్దరిమధ్యా విలువ లేదు."

"కబుర్లెందుకు? రెండు రోజుల్లో ఇస్తామని రేపు ఓ వంద రూపాయలు తీసుకురండి ఆయన దగ్గిర్నుంచి, చూద్దాం."

వాసుదేవరావు ఇహ ఏమీ మాట్లాడలేదు. వాసంతి కూడా ఏమీ అనలేదు, మర్నాడు;

మర్నాడు పొద్దున్నే లేచి సరాసరి శేఖరం దగ్గిరికెళ్ళి అడిగాడు వాసుదేవరావు.

"ఓ వందరూపాయలుంటే ఇవ్వరా శేఖరం. మళ్ళీ రెండు రోజుల్లో ఇస్తాను."

పడకకుర్చీలో పడుకుని సిగరెట్టు పొగ తాపీగా వొదుల్తూ కేకేశాడు శేఖరం.

"ఉమా."

ఉమ వొచ్చి తలుపుదగ్గిర నుంచుంది.

"సూట్ కేస్‌లో ఓ వంద రూపాయల కాగితం ఉంది. ఇలా తే."

ఉమ తెచ్చి ఇచ్చింది. నోటందుకుని "రెండు రోజుల్లో ఇస్తా. ఇవాళ, రేపూ బ్యాంకు సెలవులు కదూ." అన్నాడు వాసు.

"వడ్డీ మర్చిపోతావేమో. అసలు నోటు రాయించుకోవలసింది. పోనీలే, పో." నవ్వాడు శేఖరం.

"ఎందుకైనా మంచిది. పారు బాకీకింద రాసుకోడానికి సిద్ధపడు." నవ్వుతూ అన్నాడు వాసుదేవరావు.

"ఒరేయ్, నేను బ్యాంకర్ని. చెవులు పిండి వసూలు చేస్తా."

ఇద్దరూ పకపకా నవ్వారు.

వాసుదేవరావు పరుగెత్తుతున్నట్టు నడిచి కిందికి వెళ్ళి వాసంతి వైపు నోటు విసిరి అన్నాడు:

"తెలిసిందా శేఖరం సంగతి."

కొంచెం అవమానంతో ఆమె తల దించుకుంది. కాని వెంటనే ఆమెకో ఆలోచన తట్టగా అంది:

"అప్పుడే ఏమయింది. రెండు రోజుల తరవాత మళ్ళీ నోటు తిరిగివ్వకుండా ఉండండి, తెలుస్తుంది. నాలుగు రోజులు ఆలస్యం చేస్తే, ఆయన బాకీ విషయం జ్ఞాపకం చెయ్యకపోతే నన్నడగండి."

నాలుగు రోజులు కాదుగదా, నాలుగు నెలలైనా— ఆ మాటకొస్తే అసలివ్వకపోయినా వాడి మనసేం మారదని ఘంటాపథంగా చెబుతున్నాను. రుజువు కావాలంటే, నువ్వే చూద్దువుగాని." ఉద్రేకంతో అన్నాడు వాసుదేవరావు.

"చూద్దాంగా" అంది వాసంతి సవాలు చేస్తున్నట్టు.

బాకీ తీర్మానానికి పెట్టిన గడువు దాటిపోయింది. బాకీ తీరలేదు. ఎవరూ ఆ ప్రసక్తే తీసుకురాలేదు. ఇద్దరూ దాని విషయం మర్చిపోయినట్టు ప్రవర్తించారు. వాసుదేవ రావుకి మాత్రం అన్నప్రకారం బాకీ తీర్చలేదనే దుగ్ధ లోలోపల బాధపెడుతూనే వుంది. శేఖరం అసలా విషయం మర్చి

పోయాడు. ఇంతలో అతని సెలవు అయిపోయింది. ఇంటివ్యవహారం మాత్రం పరిష్కారం కాలేదు. తరవాత మళ్ళీ వీలు చేసుకునివచ్చి ఆ విషయం ఆలోచించవచ్చుని మద్రాసుకి ప్రయాణం కట్టాడు శేఖరం. ప్రయాణం రోజుమాత్రం డబ్బు లెక్క చూసుకున్నప్పుడు వాసుదేవరావు బాకీ విషయం అతనికి జ్ఞాపకం వచ్చింది. కాని మరుక్షణంలో ఆ సంగతే మర్చిపోయాడు శేఖరం కుటుంబంతో సహా మద్రాసు వెళ్ళిపోయాడు.

మద్రాసు వచ్చిన పది రోజులకి ఓ రోజు ఉమ అంది.

“మీ స్నేహితుడు చాలా తెలివైన వాడండీ!”

ఉమ చేసిన ఈ రిమార్కు వ్యంగ్యంగా అన్నదో, లేక నిజంగా పొగడ్తో శేఖరానికి అర్థం కాలేదు.

“ఏం?”

“మనం అక్కడ ఉన్న నెలరోజుల ఖర్చు మన దగ్గరే వసూలు చేశాడు.”

శేఖరం ముఖం చిట్లించుకుని అన్నాడు.

“ఏమిటి నువ్వనేది?”

“అదే. ఆ వందరూపాయలు.”

“ఇహ చాలించు.”

“ఉన్నమాట అంటే ఎందుకండీ అంత కోపం?”

“ఉన్నమాట అంటే కోపం ఎందుకుంటుంది? లేని మాట అంటుంటేనే ఒళ్ళు మండుతుంది. వాళ్ళింట్లో నెల రోజులూ ఉండి వాణ్ణి గురించి నువ్వు తెలుసుకున్నది. ఇదా

"మీ అమాయకత్వం చూస్తే నవ్వొస్తూంది. స్నేహం స్నేహమే. డబ్బు డబ్బే. ఈ రెంటికీ ముడిపెడితే స్నేహం ఓడిపోవాలిసిందే."

"వాసు విషయంలో నీ సూత్రాలు వర్తించవు."

"వర్తించేదీ, వర్తించనిదీ తెలుస్తూనే వుందిగా."

"ఏం తెలుస్తోంది?" కోపంగా అన్నాడు శేఖరం.

"అతను వున్నవాడని మీరే చెబితిరిగా."

"ఉంటే?"

"డబ్బున్నవాడు అప్పుతీసుకుంటే, అది తీర్చటానికిన్నాళ్లు కావాలా?"

"వాడికిదేపనా ఏమిటి? ఈ వెధవ వందరూపాయలు అప్పు అసలు వాడికి జ్ఞాపకం వుండొద్దూ?"

"అప్పులు మర్చిపోవటం సులభమే లేండి."

"వాడలా ఏం మర్చిపోడు." అన్నాడు శేఖరం, ఇందాక తను అన్నదానికి విరుద్ధంగా అంటున్నట్టు తెలిసీ కూడా.

"ఆయనకి జ్ఞాపక ఉంటదని ఇప్పుడేగా మీరంటిరి!"

శేఖరానికి సమాధానం దొరకలేదు.

"అసలివ్వకపోతే మాత్రం ఏం?"

"ఏమీలేదు. మీరేదో ఆయన్ని ఆకాశాని కెత్తుతూంటే చెబుతున్నాను. అక్కడున్న ఆ నెలరోజులూ రాసుకు రాసుకు తిరుగారు. చివరికి నాతో ఒక్కమాట

మాట్లాడటానికికూడా మీకు టైం దొరకలేదు. అంత స్నేహితుడైనవాడు చెయ్యవలిసిందిలాగేనా?"

"ఇంతకీ వాడు డబ్బు పంపించడంటావా?" అని అడిగాడు శేఖరం కొంచెం స్వరం ఎక్కువచేసి.

"నే నెందుకంటాను?" అంది ఉమ వ్యంగ్యంగా.

శేఖరానికి ఉక్రోషం వచ్చింది. అప్పటినుంచీ రోజూ పోస్టుకోసం ఆదుర్దాగా ఎదురు చూడసాగాడు, ఎప్పుడు వాసు దగ్గిర్నించి మనియార్డర్ వొస్తుందా, ఎప్పుడు ఉమని తల వాచేట్లు చీవాట్లు పెడదామా అని. అలా మూడు నెలల దాకా ఎదురు చూస్తూనే ఉన్నాడు. ప్రతిరోజూ టపాకోసం ఎదురు చూడటం, తీరా టపా వొచ్చింతరవాత అందులో వాసు దగ్గిర్నించి మని ఆర్డర్ లేకపోవటంవల్ల అతని ప్రాణం విసిగింది. మొదట మొదట ఉత్తరాలు తెచ్చే ఆఫీసు కుర్రాడి మీద, తరవాత పోస్టుమాన్ మీదా, ఉమమీదా అతని కోపం చిందులు తొక్కింది.

ఎంత ఆలోచించినా వాసు డబ్బు పంపక పోవటానికి గల కారణమేమిటో శేఖరానికి తట్టలేదు. చిన్నప్పటి సంగతులు ఒక్కటికూడా మరిచిపోకుండా ఏకరువు పెట్టినవాసు తన దగ్గిర వందరూపాయలు అప్పుతీసుకున్న సంగతి మర్చిపోతాడని అనుకోటానికి ఆధారంలేదు. ఎలా మర్చిపోతాడు? అప్పు అడిగేటప్పుడు అతని ముఖంలో ద్యోతకమైన ఒకవిధమైన అభిమానం యిప్పటికీ శేఖరానికి జ్ఞాపకం వున్నది. కొద్దిగా ఎర్రబడ్డ అతని ముఖం చూసి అడగటానికి సిగ్గుపడ్డాడని కూడా

తను కనిపెట్టాడు. అలాంటివాడు అప్పుతీసుకున్న సంగతే ఎలా మర్చిపోగలడు? మరి జ్ఞాపకంవుంటే బాకీ తీర్చకపోవటానికి కారణం. బద్ధకించాడని అనుకోవటానికికూడా వీల్లేదు. అప్పుడప్పుడు వుత్తరాలు రాస్తూనే వున్నాడు. వుత్తరాల్లో ఈ సంగతి అసలు రానేలేదు.

చిరాకుతోపాటు శేఖరానికి అసహనం ఎక్కువైంది, ఈ వందరూపాయల సంగతి తనైతే ఎప్పుడో మర్చిపోయి వుండేవాడు. కాని ఉమ ఎత్తిపొడుపులు అతను సహించలేకుండా వున్నాడు వాసుప్రసక్తి తీసుకొచ్చి అతన్ని బాధించటంలో ఉమకి ఓ విధమైన మానసిక తృప్తి ఏర్పడేది. వాసంతికి మల్లేనే, ఉమకి కూడా శేఖరం వాసుల అన్యోన్యత వల్ల తనకేదో అన్యాయం జరుగుతుందనే భావం ఏర్పడింది. అంచేత అవకాశం దొరికినప్పుడల్లా శేఖరాన్ని వాసు విషయంలో ఎత్తిపొడవటానికి సంకోచించేదికాదు ఉమ. ఆమె గొడవ పడలేక ఒక్కొక్కప్పుడు తనే వాసుపంపినట్లు తన అడ్రసుకి మనీఆర్డర్ చేస్తే బావుంటుందనే ఆలోచన కలిగేది. కాని ఉమని వంచించటంలో అతనికి ఆత్మతృప్తి కనిపించలేదు, కాగా అతని చిరాకూ, అసహనమూ వాసుమీదికి తిరిగాయి. తమ స్నేహం ఎంత గొప్పదో, ఎంత పవిత్రమైందో ఉమకి ఋజువు చెయ్యలేక పోవటంవల్ల, అందుకు కారణభూతుడైన వాసుమీద అతనికి కొంచెం కోపం కూడా వచ్చింది.

రోజులు గడుస్తున్నకొద్దీ వాసు దగ్గిర్నించి డబ్బు వొస్తుందనే ఆశ పూర్తిగా వొదులుకున్నాడు శేఖరం.

"ఒక్క వందరూపాయలకి లోభించాడా వాసు." అని నిట్టూర్పు విడవటం పరిపాటయిపోయిందతనికి. "పాతు బాకీ కింద రాసుకోటానికి సిద్ధపడు" అని వాసుముందే ఆలోచించి అన్నాడా," అసికూడా అనుకున్నాడు.

"వంగతోటదగ్గిర చుట్టరికమేం పనికొస్తుందండీ లేకపోతే:" అంది ఉమ, మాటల సందర్భంలో ఓరోజు వాసు ప్రసక్తి రాగా. ఉమవైపు తేరిపార చూశాడు శేఖరం. ఈ సారి ఉమ మాటలకి అతనికి కోపం రాలేదు.

"హృదయాలు ఒక్కటేననుకున్న వాసు ఇంతనీచంగా ప్రవర్తిస్తాడనుకోలేదు" అన్నాడు అతను బాధపడుతూ.

"స్నేహం అంటే ఉండొచ్చుగాని, అది పురస్కరించుకుని నెలరోజులు ఊరికే ఎవరు తిండి పెడతారండీ?"

"వాసు యింత లౌక్యుడనుకోలేదు. డబ్బు కావాలంటే పబ్లిగ్గా అడగలేదూ—? దానికి అప్పు అని పేరుపెట్టి హోటల్ బిల్లులా తిండి ఖర్చుకింద జమకట్టుకోకపోతే?"

కర్కశంగా అన్నాడు శేఖరం.

"పోనిద్దురూ" అంది ఉమ ఉదారంగా.

"డబ్బు, ఛీ. డబ్బుముందు యిన్నేళ్ల స్నేహంకూడా దిగదుడుపేనా. ప్రపంచం అంతా స్వార్థంతో నిండిఉంది. వాసు కూడా అందరిలాంటివాడేనని యిప్పటికయినా తెలుసుకోగలిగాను. ఇహ వాడి మొహం చూడను" ఉద్రేకంతో శపథం పట్టాడు శేఖరం.

ఈ సంఘటన జరిగిన తరవాత వాసుదగ్గిర్నించి రెండు ఉత్తరాలు వొచ్చాయి. ఆ రెంటికీ శేఖరం జవాబివ్వలేదు,

"ఎందుకీ శుష్కప్రియాలు" అనుకున్నాడతను. నాకు రాసిన రెండో ఉత్తరంలో ఫలానాఆసామీ ఫలానా మొత్తానికి శేఖరం ఇంట్లో అద్దెకుంటున్న ఆసామీ చెప్పినట్టుగా ఉంది. ఆ ఉత్తరం చూసుకుని శేఖరం గుంటూరు ప్రయాణమయ్యాడు.

గుంటూరులో దిగి శేఖరం సరాసరి తన ఇంటికి వెళ్ళి ఇంటి అమ్మకం వ్యవహారం గురించి మాట్లాడి హోటల్ కి వెళ్ళాడు. వాసు ఇంటికి అతను పోదల్చుకోలేదు. రెండు రోజులలో వ్యవహారం పరిష్కారం చేసుకుని, వచ్చిన దారినే మద్రాసు వెళ్ళిపోయాడు.

శేఖరం దగ్గిర్నించి ఉత్తరం రాకపోవటంలో వాసు కొంచెం ఆశ్చర్యపడ్డాడు. తను రెండు ఉత్తరాలు రాసినా శేఖరం ఎందుకు జవాబివ్వలేదో అతనికి అనూహ్యంగాఉంది. మళ్ళీ అతనికి ఇంకో ఉత్తరం రాద్దామనుకుని, ఇంటి బేరం విషయంలో ఇంకేమైనా విశేషాలున్నాయేమో కనుక్కొని అది కూడా రాద్దామని, శేఖరం ఇంట్లో అద్దెకున్న ఆసామీ దగ్గరకెళ్ళాడు వాసు.

వాసుని చూసి ఆయన అన్నాడు.

"ఏమండీ, కిందటిసారి శేఖరం గారితో మీరు రాలేదేం?"

అతని ప్రశ్న విని వాసు తెల్లబోయాడు.

"బహుశా మీరు వూళ్ళో లేరేమో ననుకున్నాను. శేఖరంగారినడిగితే ఆయన పరధ్యానంగా వున్నట్టున్నాడు — సమాధానం చెప్పలేదు."

వాసుముఖాన నెత్తురుచుక్క లేదు.

"శేఖరం వొచ్చాడా?" ఆశ్చర్యంతో అడిగాడు అతను "ఎన్నిరోజులైంది."

"నాలుగురోజులైంది. దస్తావేజులు కూడా రిజిస్టరయిపోయాయి."

ఏమిటి దీని అంతరార్థం?

"మీరు ఊళ్ళో లేనప్పుడే అంతా సెటిలయిపోయింది. ఇంకా శేఖరంగారు మీకు ఉత్తరం రాశారేమో ననుకున్నాను."

ఆ పెద్దమనిషి దగ్గిర సెలవు తీసుకుని వాసు యింటి ముఖం పట్టాడు. ఇంటికెలా చేరుకున్నాడో అతనికే తెలియదు. శేఖరం యిలా యెందుకు చేశాడు? తన ఉత్తరాలకి జవాబు రాయకపోవడం, తనకి తెలియకుండా గుంటూరు వొచ్చి ఇల్లు అమ్ముకుని వెళ్ళిపోవటం_వీటికిగలకారణాలేమిటి? కారణాలు అని బహువచనం ఎందుకు? స్పష్టంగా తెలుస్తూనే వుంది. కారణం. ఎదురు చూసి చూసి, చివరికి యిలా చేశాడా! వాసు కుర్చీలో కూలబడి తల చేతుల్లో పట్టుకున్నాడు. కాసేపటి తరవాత వాసంతి వొచ్చి అతన్ని ఆ స్థితిలో చూసి గాభరాగా అంది.

3)

"తల అలా పట్టుకున్నారేం? తలనొప్పా?"

వాసు తలెత్తి వాసంతివైపు చూశాడు. అతని కళ్ళు ఎఱ్ఱబడ్డాయి. పెదవులు వొణికాయి. నిలువునా కంపిస్తూ అన్నాడు.

"డబ్బు. ఛీ,"

వాసంతి ఇదేమీ అర్థంకాక తెల్లబోయి చూసిందతని వైపు. అతను హఠాత్తుగా ఆమె చెయ్యి పట్టుకుని ఊపుతూ అన్నాడు.

"డబ్బు వాసంతీ, డబ్బు, మనషులజుట్టు పట్టుకుని ఆడిస్తోంది డబ్బు. ఏదైనా డబ్బు తరవాతే" విషాదంగా హాలు మారుమోగేట్టు నవ్వాడు వాసుదేవరావు, వాసంతికి భయం వేసింది.

"ఏమిటండీ ఇది?"

"నువ్వు గెలిచావు వాసంతీ, నువ్వు చాలా తెలివిగలదానివి, నేను వొట్టి మూఢుణ్ణి. శేఖరం నాకు మంచి పాఠం నేర్పాడు."

వాసంతికి పరిస్థితి కాస్త అర్థమయింది, బహుశా శేఖరం డబ్బడుగుతూ ఉత్తరం రాశాడేమో ననుకుంది.

వాసు హఠాత్తుగా ఆమె రెండుచేతులూ పట్టుకుని ఆమె కళ్ళలోకిచూస్తూ అరిచాడు.

"కాని మనిద్దరిమధ్యా కూడా డబ్బుకి ప్రమేయంవుందా

వాసంతీ? కనీసం నువ్వన్నా డబ్బు గుప్పిటలలోంచి తప్పించు కున్నావా?"

అతనిపట్టును విడిపించుకుంటూ అందామె.

"ఏమిటండీ ఇది!"

"చెప్పు వాసంతీ. నా హృదయం మండుతోంది. తల పగిలిపోతోంది. శేఖరం గుండెల్లో ఒక్క తన్ను తన్నాడు. నువ్వు ఎప్పుడూ తన్నవుగదా?" జాలిగా, ప్రాధేయపూర్వ కంగా అన్నాడు వాసు. అతనిపరిస్థితిచూసి వాసంతికి భయం వేసింది. ఒక విధంగా అతని బాధకి తనే కారణమని ఆమెకి తెలియటంవల్ల ఆమె కొద్దిగా పశ్చాత్తాప పడసాగింది.

"చెప్పవేం, వాసంతీ!"

జవాబుగా అతని క్రాపును సరిచేసింది. అత నామె అరచేతులలో తల పెట్టుకున్నాడు. స్పర్శవల్ల అతని కంతలు టకటక కొట్టుకుంటున్నట్లు వాసంతి అనుభూతి పొందింది.

మర్నాడు టపాలో శేఖరం అన్ని రోజులుగా ఎదురు చూసిన మనియార్డర్ వచ్చింది. మనియార్డర్ ఫారంమీద వాసు అడ్రసుచూసి శేఖరం గుండె కొట్టుకుంది. "వాసుపట్ల ఎంత అనుచితంగా ప్రవర్తించాను!" అని పశ్చాత్తాపపడ్డా డతను. కాని మనియార్డర్ మొత్త చూడగానే సంతకంచెయ్యా టానికి చేతిలో పట్టుకున్న అతనికలం జారిపోయింది. మనియా ర్డర్ మొత్తం నూటరెండురూపాయల నాలుగు అణాలు.

కూపన్ మీద వాసు దస్తూరితో ఇలా ఉంది:

"మిష్టర్ శేఖరం—

ఇల్లు అమ్మినట్లు నాకు తెలిస్తే డబ్బు అప్పుఅడుగుతాననుకున్నావా! వాసుదేవరావు."

శేఖరం తోకతొక్కిన తాచులా మండిపడి మనియార్డర్ తిరగ్గొట్టాడు. ఆరోజే వాసుకి ఉత్తరం రాశాడు ఇలా,

"మిష్టర్ వాసుదేవరావు,

మనీఆర్డర్ తిప్పిపంపాను. మా కుటుంబానికి నెలరోజులు తిండిపెట్టినందుకు ఇంకా ఎక్కువైతే చెప్పు, పంపుతాను. ఇహ ఇల్లు అమ్మకం సంగతి నువ్వు చేసిన సహాయానికి కృతజ్ఞుణ్ణి. అమ్ముతున్నప్పుడు నీకు చెప్పటం అవసరమనుకోలేదు. ఇలా రాయవలసి వచ్చినందుకు నాకు చాలా బాధగా వుంది. కాని ఏం చెయ్యడం?_శేఖరం!"

ఉత్తరం చదవడం పూర్తి కాగానే వాసుదేవరావుకి నెత్తురు ముఖంలోకి చిమ్మింది.

"అయితే నేను హోటల్ కీపర్ నన్నమాట?" అన్నాడు అతను తనని తాను ఉద్దేశించి "ఇదా వీడి విజ్ఞానం వీడి తెలివి! వందరూపాయలూ వాడిమొహాన కొట్టి నాలుగు దులిపివస్తా. శేఖరం ఇంత మూర్ఖుడనుకోలేదు."

మర్నాడు మెయిల్లో మద్రాసు చేరుకున్నాడు వాసుదేవరావు. అతను లోపలికి అడుగుపెట్టగానే శేఖరం బయటికొచ్చాడు. శేఖరాన్ని చూడగానే వాసుకి ఉద్రేకంతో ముఖం అంతా ఎర్రబడ్డది. వాసుని హఠాత్తుగాచూసి శేఖరం కొద్దిగా జంకాడు. వాసు జేబులోంచి వంద రూపాయలకాగితం తీసి శేఖరంవైపు విసిరి తీక్షణంగా అన్నాడు.

"మూర్ఖుడా, అజ్ఞానీ, పశువా! నేను హోటల్ కీపర్నా? అంత తెలివి మీరావా? ఎవడిక్కావాలిరా నీ వంద రూపాయలు?"

శేఖరానికి కూడా బాగా కోపం వొచ్చింది.

అక్కరలేకపోతే నెలలపర్యంతం ఎందుకుంచుకున్నావు?"

"కారణం వినటానికి కూడా నీకు అర్హతలేదు. లోపల ఒకటీ బయట ఒకటీ ఉంటుందనుకోలేదు నీకు. నీకంటె బజార్లో తిరిగే..."

"అతిగా వాగకు నువ్వు చేసిన పనికి..."

"ఏంచేశాను నేను! స్నేహితుడిచేత వెట్టిచాకిరీ చేయించుకుని వాడికి తెలియకుండా-డబ్బు అడుగుతాడనే భయంతో - ఇల్లమ్ముకున్నానా? ప్రాణం ఇచ్చే స్నేహితుణ్ణి హోటల్ కీపర్ అని తూలనాడానా? ఏంచేశాను నేను?"

వెంటనే ఏమనాలో శేఖరానికి తోచలేదు. వాసు ఆగకుండా అదేపనిగా అరుస్తున్నాడు.

"కాని ఒక్క పొరపాటు చేశానని ఒప్పుకుంటున్నాను. ఒక వంచకుణ్ణి, హృదయంలేని ఒక రాతిబొమ్మని, డబ్బు నేలమీద దుమ్ములో పడేస్తే నాలికతో నాకే ఒక పీనాసి పిసినిగొట్టుని?..."

వాసు పూర్తి చేయలేదు. ఉక్రోషంతో, ఆవేశంతో, కోపంతో ఫెడీమని, అతనిదవడమీదబలంకొద్దీకొట్టాడు శేఖరం. దెబ్బ పడుతుందని వూహించక అప్రమత్తుడుగా ఉండటంవల్ల

వాసు దెబ్బకు తట్టుకోలేక పక్కనవున్న బల్లమీదపడి దాని మీదవున్న ఫ్లవర్ వేస్‌తోసహా తివాచీమీద కిందపడ్డాడు ఫ్లవర్ వేస్ పగిలి పెంకులు గుచ్చుకొని రక్తం కారటమే కాక కుడి చెయ్యి మడతపడి ఫ్రాక్చర్ కూడా అయినట్లుంది. వాసు స్పృహతప్పి పడిపోయాడు.

ఈ ఆకస్మిక సంఘటనకి శేఖరం స్తంభీభూతుడైనాడు. చప్పుడు విని ఉమ లోపలినించి పరుగెత్తుకొచ్చి ఈ దృశ్యం చూసి నిశ్చేష్టురాలయింది. శేఖరం ఆమెవైపు పిచ్చిగా చూశాడు. జరిగిన సంఘటన వెంటనే వూహించుకుంది ఉమ. గుడ్లప్పగించి వాసువైపు చూస్తున్న శేఖరాన్ని చేత్తో కదిపి అందామె.

"డాక్టర్. త్వరగా డాక్టర్‌ని తీసుకురండి."

యంత్రంలా పరుగెత్తాడు శేఖరం. డాక్టర్ వచ్చేటప్పటికి ఉమ తనకి చేతనైనంతవరకు ప్రథమ చికిత్స చేసింది.

డాక్టర్ చికిత్సచేసి వెళ్ళిం తరవాత ఉమ అంది:

"వాసంతికి టెలిగ్రాం యివ్వండి."

శేఖరం ఏదీ ఆలోచించే స్థితిలోలేడు. యాంత్రికంగా వాసంతికి టెలిగ్రాం యిచ్చి వొచ్చాడు. మంచంమీద నిస్సహాయస్థితిలో పడుకునివున్న వాసుని చూస్తుంటే అతని హృదయంలో వేదనగా వుంది. కలలోకూడా అనుకుని ఉండని పని చేశాడతను. నెలరోజులు అపేక్షగా కుటుంబంతోసహా తనని మేపి, తనతో రాత్రింబగళ్లు కులాసాగా కబుర్లు చెబుతూ గడిపిన స్నేహితుణ్ని నిర్దయగా, క్రూరంగా కొట్టాడు. ఎందుకు

కొట్టాడు? తనలో అంత పశుత్వం ఎలా వొచ్చింది? అంత
అహం ఎక్కడ దాక్కొని ఉంది? ఇంతకీ వాసు ఏమన్నాడని.
తను చేసిన పనులే చెప్పాడు. తను కొంచెం ఓపికపట్టినట్టయితే
తన డబ్బు యెందుకు అన్నాళ్ళదాకా, తిరిగివ్వలేదో కారణం
చెప్పేవాడు; తొందరపడి హేళనగా ప్రవర్తించాడు తను.
కాని వాసు తనని అనవసరంగా ఎందుకు రెచ్చగొట్టాడు. అత
నైనా కాస్త ఓర్పుతో మాట్లాడివుంటే ఎంత బావుండేది!

శేఖరం ఇలా ఆలోచిస్తుండగా వాసు కళ్ళు తెరచి అతని
వైపు చూశాడు. అది గమనించి శేఖరంకూడా అతనివైపు
చూశాడు. ఓ క్షణం అలాగే చూసి వాసు మళ్ళీ కళ్ళు మూసు
కున్నాడు. అతని మంచానికి దగ్గరగా వెళ్ళి శేఖరం అన్నాడు:

"నన్ను క్షమించు వాసూ!"

వాసు మళ్ళీ కళ్ళు తెరిచి అతనివైపు చూశాడు. కాని
అతను మాట్లాడే స్థితిలో లేడు.

శేఖరం ఏదో చెప్పబోతుండగా ఉమ అతన్ని వారిం
చింది. "డాక్టర్ మాట్లాడించవొద్దన్నాడు" అంటూ.

మర్నాడు మెయిల్‌కి వాసంతి వొచ్చింది. అప్పటికి
వాసు బాగా తేరుకున్నాడు గాని డాక్టర్ అతన్ని మాట్లా
డించవద్దని గట్టిగా చెప్పడంవల్ల శేఖరం అతనితో మాట్లాడటం
సంభవించలేదు. వాసంతి రావటంచూసి శేఖరం నేరస్థుడిలా
ఆమె వెనకాలే అడుగులు వేస్తూ వాసు పడుకునివున్న గది
లోకి చేరాడు, వాసుని ఆ స్థితిలో చూడగానే వాసంతి కళ్లనీరు
కుక్కుకుంది. "దీనికంతా ఒకవిధంగా నువ్వే కారణం"

అని ఆమె అంతరాత్మ గోలపెడుతోంది. ఈ ఆలోచనతో ఆమెకి బొటబొట కన్నీళ్ళు రాలాయి. పక్కనవున్న ఉమని చూసి "ఏంజరిగింది" అని నెమ్మదిగా ప్రశ్నించింది. ఉమకి బదులుగా శేఖరమే జవాబు చెప్పాడు.

"ఈ మూర్ఖుడు చెయ్యిచేసుకున్నాడు."

ఇటువంటిదేదో జరిగి ఉంటుందని ముందే వూహించుకోవటంవల్ల వాసంతి ఆశ్చర్యపడలేదు. సహజంగా శేఖరం మీద ఆమెకి చెప్పలేనంత కోపం వొచ్చింది.

శేఖరం మాటలు విని వాసు కళ్ళు తెరిచాడు. ఎదురుగా వాసంతి కనిపించింది.

"వాసంతీ!"

వాసంతి చీరకొంగుతో కళ్ళు తుడుచుకుంది.

వాసు శేఖరంవైపు తిరిగి అన్నాడు:

"శేఖరం! కొడితే కొట్టావుగాని, ఆ దెబ్బతో మెదడు కదలబారి ఓ సంగతి గ్రహించాను."

ఏ మాత్రం కోపంగాని, నిరసనగాని లేకుండా ఇలా మాట్లాడిన వాసునిచూసి శేఖరానికి కళ్ళలో నీళ్ళు గిర్రున తిరిగాయి.

"నన్ను క్షమించు వాసూ!"

వాసు నవ్వి అన్నాడు.

"చివరకి నేనుకూడా క్షమాపణ అడగవలసిన అవసరం ఉందిగనక నిన్ను క్షమించటానికి నాకేమీ అభ్యంతరం లేదులే. సరేగాని నేను నీబాకీ తీర్చకపోవటానికి, అసలు బాకీ

తీసుకోవటానికి కారణం చెప్పనా" అని వాసు వాసంతివైపు ఓరగా చూశాడు. ఆమె తల పక్కకి తిప్పుకుంది.

శేఖరం ఆసక్తిగా "ఏమిటి" అన్నాడు.

"మన ఇద్దరి స్నేహానికి గీటురాయిగా, డబ్బుని ఉపయోగించమని వాసంతి కోరింది. మన స్నేహం ఋజువుచేసుకోటానికి నేను ఒప్పుకున్నాను. సరేవందరూపాయలు నీ దగ్గర బదులు తీసుకున్నాను. బాకీ తీర్చకపోతే ఏం జరుగుతుందో తెలుసుకొనే ప్రయత్నంలో నీ బాకీతీర్చటం పడలేదు" శేఖరం ముఖం వివర్ణమయింది. భావోద్వేగం ఆపుకోలేక వాసు పక్కమీద కూచుని అతని చేతిని తన చేతుల్లోకి తీసుకుని గాద్గదికంగా అన్నాడు.

"ఎంత అపోహపడ్డాను! నన్ను క్షమించు వాసూ."

"పూర్తిగా విను. సరే, తరవాత జరిగినకథ నీకు తెలుసనుకో. నేను చేసిన పొరపాటు ఏమిటంటే" — వాసు ఓసారి వాసంతివైపూ, ఉమవైపూ చూసి నవ్వుతూ మళ్ళీ అన్నాడు.

"మా వాసంతికిమల్లెనే సామ్రాజ్యతత్వం వంటబట్టిన వాళ్లు యింకా వుండొచ్చని వూహించటం మర్చిపోయాను — ఉమాదేవి క్షమించాలి మరి."

ఉమ వున్న స్థానంలోంచి కదిలింది. వాసంతి గోడ వైపు ముఖం పెట్టుకుని వుండటంలో ఆమె ముఖ భంగిమ ఎలా వుందో తెలియదు.

"స్పష్టంగా చెప్పాలంటే, డబ్బు అనే గీటురాయి వుపయోగించి నిన్ను యెలా బెదరగొట్టాలని వాసంతి కోరిందో

అలాగే నన్ను కూడా బెదరగొట్టాలనే ప్రయత్నం జరిగి వుండవచ్చని నేను మొదట్లో ఊహించుకోలేకపోయాను. మంచం మీద రెండు రోజులు తీరిగ్గా పడుకుని ఈ సమస్యని ఛేదించాను. నా వూహాగానం సరైందో కాదో తేల్చు"

"నీ వూహ అమోఘమైంది వాసూ. నువ్వు తప్పటమంటూ ఎప్పుడుంది గనక?"

"ఇహ జరిగిందానికి పూర్తి బాధ్యత మన యిద్దరిదీ. మన స్నేహానికి గీటురాయి డబ్బు కాలేదు — పోనీ. ఇద్దరమూ అపోహ పడ్డాం. ఏమాత్రం తెలివి తేటలు వుపయోగించినా మనకి ఇది మొదటే తట్టేది. కాని మనం కళ్లు మూసుకున్నాం. మనం ఓడిపోయామని నిస్సంకోచంగా ఒప్పుకుందాం. ఇహ ఓడిపోకూడదని ప్రతిజ్ఞ తీసుకుందాం. ఈ తెలివి నాకు ముందే వుదయించి వుంటే నీకీ డాక్టర్ బిల్ తప్పేది గదా అని నా విచారం."

శేఖరం నవ్వాడు. ఆ నవ్వులో బాధ మిళితం కాక పోలేదు. వాసంతి యిందాకటినుంచీ యేడుస్తోందేమో వాసు అన్న చివరి మాటలకి ఆమె కళ్లు తుడుచుకుంది. శేఖరం ఆమె వైపు జాలిగా చూడటం చూసి వాసు అన్నాడు నవ్వుతూ.

"మరేం లేదులే శేఖరం, మా వాసంతికెప్పుడూ నెత్తి మీద నీళ్ళకుండ వుంటుందిలే."